

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VI. Diluuntur alia argumenta Iansenij,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

45. Verum hæc responsio non potest à temeritate excusari. Primò, quia doctrina Augustini in materia de gratia & prædestinatione, non est doctrina alicujus particularis Doctoris, sed totius Ecclesie, ut dicit Bellarminus, & fatetur ipsemet Petavius Tomo. 1. lib. 9. cap. 6. his verbis: *Omnium Latinorum quorum in hac de gratia, vel electione, ac prædestinatione controversia, majorem dixi auctoritatem esse, princeps est consensu Theologorum Augustinus, cujus de gratia sententiam, quotquot deinde consecuti sunt Patres ac Doctores, tum verò Ecclesie Romane Præsules, Præsulumque Convenius aliorum, ratam & Catholicam esse judicant, ut hoc satis magnam putarent veritatis argumentum, quod ab Augustino positum ac decretum esse constaret.* Addo quòd Hormisdæ Papa in Epist. ad Possessorem Episcopum, remittit cunctos Fideles ad libros Augustini; ut ibi videre possint, quid de gratia & prædestinatione, Romana sentiat Ecclesia.

46. Secundò ejusdem responsionis temeritas constat, ex eo quòd non solum D. Thomas hic art. 6. ad 1. & 1. ad Timoth. 2. lect. 1. sed etiam plures alij Sancti Patres & Ecclesie Doctores, eodem modo exponunt & intelligunt prædicta verba Apostoli. Inter quos præcipui sunt D. Gregorius supra relatus, S. Prosper in Epist. ad Rufinum, S. Fulgentius de Incarnatione & gratia cap. 31. Author librorum hypognosticon, lib. 6. sub finem, Lupus Servatus de tribus quæst. qu. 2. de prædest. & denique Epistola Synodalis Astorum Episcoporum in Sardinia exulum, & acta Ecclesie Lugdunensis sub beato Remigio ejus Archiepiscopo. Ex quibus omnibus satis constat, quantum illi duo Authores excefferint, dum illas Augustini expositiones, non rectas, & ad eludendum magis excogitatas, quam certas & solidas, appellarunt. Hac ergo responsione rejecta.

47. Facile responderi potest cum Joanne à S. Thoma, quòd expositiones Augustini non contradicunt Damasceno, sed utraque expositio in diverso sensu procedit: quia loquendo de voluntate antecedenti & inefficaci, verum est quòd vult omnes, nullo excepto, salvos esse. At verò loquendo de voluntate efficaci & consequenti, etiam est verum, quòd non vult omnes de facto salvari, vult tamen ex omnibus aliquos, & quòd nullus salvatur nisi per ejus voluntatem. Ecce qualiter verum vero consonat, nec Damasceno contradicit Augustinus, nec Damascenus Augustino. Unde S. Thomas in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 1. *Secundum Damascenum* (inquit) *verbum Apostoli intelligitur de voluntate antecedente & non de consequente, sed secundum Augustinum intelligitur de consequente. Unde exponit eam dupliciter: uno modo ut sit distributio accommodata pro omnibus qui salvantur; alio modo ut sit distributio pro generibus singulorum &c.* Et in 1. ad Timoth. cap. 2. lect. 1. ostendit nihil inter illas expositiones esse dissidij, & Augustinianas optimè cum ea cõsistere quæ à S. Damasceno traditur. Favetque ipsemet Augustinus in Enchiridio cap. 103. ubi postquam duas priores expositiones tradidit, subdit: *Quocumque alio modo id potest intelligi, dummodo concedere non cogamur, aliquid omnipotentem voluisse fieri, factumque non esse.*

48. Sed quæres, quid causa sit cur idem S. Doctor locis citatis, Apostoli verba, de consequente potius & absoluta voluntate, quam de conditionata & antecedente interpretetur.

Respondeo ideò Augustinum locis citatis verba Tom. 1.

A illa Apostoli de consequente & absoluta voluntate interpretari, quia ibi de Sanctorum prædestinatione & vocatione Dei secundum propositum stabilienda agebat contra Pelagianos & Semipelagianos, qui ut refert Prosper in Epistola ad Augustinum, stantebant Deum velle hominum salutem, generali tantum, indiscretà, & indifferenti voluntate: ita ut quòd prædestinati potius quam reprobi salvarentur, nullo modo in specialem Dei providentiam, & peculiarem quandam ipsius voluntatem, sed in humanam dubitaret refundere. Unde Prosper epistola citatâ hæc scribit ad Augustinum: *Contrarium putant Patrum opinionis, & Ecclesiastico sensui, quidquid de vocatione electorum secundum Dei propositum disputasti.*

B Ut ergo S. Doctor efficacem illam Dei voluntatem, quâ Deus prædestinatos certò ad salutem promovet, firmiter stabiliret, & à Pelagianorum & Semipelagianorum argumentis defenderet, verba illa Apostoli, *Deus vult omnes homines salvos fieri*, de efficaci voluntate, quâ divina prædestinatio continetur, exponebat; eaque subinde non universaliter, sed per distributionem accommodatam, aut pro generibus singulorum, non pro singulis generum, esse intelligenda asserbat.

§. VI.

Diluuntur alia argumenta Jansenij.

C Objicit secundò Jansenius plura Scripturæ testimonia, quibus videtur insinuari Christum non esse mortuum pro omnibus, nec suam passionem & redemptionem, pro omnium salute ordinasse. Præcipuus locus est ille qui habetur Matth. 26. ubi dicitur: *Hic est sanguis novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Si pro multis (inquit) ergo non pro omnibus. Præterea Scriptura variis in locis asserit, quòd Christus non est mortuus pro impiis, quòd Deus non vult salvare infideles, nec peccatores, &c.

D Ad primum locum respondeo, plures illi adhiberi explicationes. In primis aliqui dicunt, non esse extraneum in Scriptura, ut interdum per hoc nomen, *multi*, designentur omnes: hoc enim fundamentum habet in Apostolo, qui eodem termino utitur, ad probandum peccatum originale in omnes & singulos filios Adæ esse transfusum: dicit enim ad Rom. 5. *Sicut per inobedientiam unius hominis, peccatores constituti sunt multi: ita & per unius obedientiam, justii constituntur multi.*

E Secundò dici potest, quòd interdum in Scriptura eventus rei futuræ exprimitur per modum intentionis: quemadmodum cum dicitur, *Hoc factum est ut impleretur propheta*: id est ita factum est, quòd sequatur inde impletas esse prophetias. Et in hoc sensu dici potest Christi sanguis pro multis tantum effusus, id est eo eventu, ut fructus ejus non in omnes, sed tantum in multos redundet; quia multi sunt qui ex propria malitia vel negligentia, talem fructum impediunt.

Tertiò hic locus ab aliis ita explicari solet, ut Christi sanguis significetur effusus pro multis, quoad efficaciam, & pro omnibus quantum ad sufficientiam. Unde D. Thomas super illum locum Matthæi ait: *Sanguinem Christi fufum esse, & pro multis, & pro omnibus: quia si consideretur sufficientia, ipse est propitiatio pro peccatis nostris, & non pro nostris tantum, sed pro totius mundi, sed si consideremus efficaciam, effectum*

non habet, nisi in his qui salvantur, & hoc ex culpa hominum.

33. Ad alia loca Scripturæ in quibus dicitur Christum non esse mortuum pro impiis, & nolle salvare infideles & peccatores: dicendum est, Scripturam in his locis non excludere à Christi redemptione, vel Dei benevolentia, personas illas substantialiter, quas contingit esse sub peccato, vel infidelitate; sed tantum exprimi in illis propositionibus, conditionem cum qua reduplicative Deus non vult salutem in illis exequi: id est significari, Deum non velle salvare peccatores aut infideles, manentes in peccato aut infidelitate.

34. Ex quo intelliges verba Concilij Valentini 3. cap. 4. ubi dicitur: *Christus non est mortuus pro his, qui in impietate mortui erant ante passionem ejus*: sensus enim est, illum non esse mortuum pro illis, eo sine ut jam positus in statu damnationis, post exitum hujus vitæ applicaretur eis sua redemptio: unde in illo Concilio citatur propheticum oraculum Osee, quo Christus dicitur inferni esse dominator, non liberator: non tamen dicitur in illo Concilio, quod illis quos jam damnatos Christus reperit in inferis, non fuerit tempore vitæ illorum oblata Christi redemptio, & auxilia ad salutem sufficientia.

35. Objicit tertio Jansenius quædam Augustini testimonia, quæ videntur favere suæ sententiæ. Nam Epist. 2. ad Evodium ait: *Non perit unus ex his pro quibus mortuus est Christus*. Et serm. 8. natalis S. Vincentij, *Christus non perdit quos emit sanguine*. Item sæpius repetit, illos esse tantum redemptos à Christo qui actu salvantur: Ergo ex Augustino Christus non est mortuus pro reprobis, sed tantum pro prædestinatis.

36. Respondeo quod quando D. Augustinus dicit, *neminem perire ex his pro quibus mortuus est Christus, aut illum neminem perdere ex his quos suo sanguine redemit*, solum intendit, neminem perire, aut perdi à Christo, ex impotentia eos custodiendi & defendendi, vel ex defectu virtutis, ut enim ipsemet dicebat Joan. 10. *Nemo rapiet oves meas de manu mea*. Non autem intendit, quod nemo pereat ex propria libertate, vel culpa: nam Joan. 17. dicit Christus, perisse aliquem eorum quos à Patre sibi datos acceperat, filium scilicet perditionis.

37. Ad aliud quod additur, dicendum est, quod hæc vox, *redimere*, duos habet sensus. In primis enim redimere significat sufficiens pretium pro libertate captivi offerre, cum voluntate sincera ut tale pretium illi applicetur. Secundo *redimere* idem significat quod actu liberare captivum à servitute. Quando ergo D. Augustinus dicit illos tantum esse redemptos à Christo qui actu salvantur, loquitur de redemptione non in primo, sed in secundo sensu, ut explicat D. Prosper in responsi. ad 1. objectionem Vincentianam, his verbis: *Cum propter unam omnium naturam, & unam omnium causam, à Domino nostro in veritate susceptam, rectè omnes dicantur redempti, & tamen non omnes à captivitate sint liberati, redemptionis proprietas penes illos est, qui non jam vasa diaboli, sed membra sunt Christi*. Id est hi tantum dicuntur redempti, qui sunt iustificati, & à potestate diaboli liberati.

38. Objicit insuper Jansenius: Christus non oravit pro reprobis, sed solum pro prædestinatis: Ergo non pro illis, sed tantum pro istis mortuus est. Consequentia videtur legitima ex paritate rationis, Antecedens verò probatur ex verbis illis

A Christi Joan. 17. *Non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi*, quæ S. Augustinus sic interpretatur, ut ab illa oratione reprobos excludat. Similiter S. Thomas in cap. 17. Joan. lect. 2. hæc verba, *Non pro mundo rogo*, sic exponit, *Id est pro mundi dilectoribus*. Unde idem S. Doctor 3. p. qu. 21. art. 4. ad 2. ait, *Christum non orasse pro omnibus crucifixoribus, neque etiam pro omnibus qui erant credituri in eum*: Ergo Christus non oravit pro reprobis, sed solum pro prædestinatis.

Respondeo primò, dato Antecedente, negando Consequentiam, nam ut rectè observavit Cardinalis Toletus super cap. 17. Joan. annot. 8. Christi oratio, atque mors, sic inter se comparantur, ut Christus animam agens pro iis omnibus sanguinem obtulerit pro quibus aliquando preces fuderit; non verò pro illis omnibus semper oravit, pro quibus erat moriturus: quia Christi sacrificium generale esse debuit, eoque completi omnes quibus bene volebat; preces verò quandoque particulares esse potuerunt.

Respondeo secundò, negando Antecedens, ad cuius probationem dicendum, quod quando Christus dicebat Joan. 17. *Non pro mundo rogo*, solum declarare volebat se non orare pro mundo, seu pro mundi dilectoribus, ut interpretatur S. Thomas, oratione illà peculiari quam tunc Christus post cænam ultimam fundebat pro solis Apostolis; non autem quod nullo planè modo pro mundo & dilectoribus orare intendebat; nam ibidem versu 21. orat ut mundus credat in eum, & in cruce pendens pro crucifixoribus suis oravit, & verba illa, *Pater ignosce illis*, ad omnes tortores suos extendit, ut supra ex Augustino vidimus. Unde quando S. Thomas loco citato ex tertia parte ait, *Christum non orasse pro omnibus crucifixoribus suis, & que etiam pro omnibus qui erant credituri in eum*, non intendit quod Christus nullo modo pro ipsis oraverit, sed solum quod pro ipsis non oraverit oratione absolutà, & procedente ex voluntate consequenti, atque ut illis vitam æternam & media efficaciter ad illam conducentia à Patre obtineret, sic enim oravit solum pro prædestinatis. Unde statim subdit Doctor Sanctus, *Sed pro his solum qui erant prædestinati, ut per ipsam vitam consequerentur æternam*. Quibus verbis aperte declarat, se tantum illud genus orationis in Christo negasse pro crucifixoribus suis (inter quos plures erant reprobi) quam habuit pro electis, pro quibus oravit ut infallibiliter vitam consequerentur æternam.

ARTICVLVS III.

E *An voluntas antecedens salvandi omnes homines, sit in Deo formaliter & propriè, vel solum eminenter & metaphoricè?*

Hanc quæstionem movemus contra aliquos recentiores Theologos, qui licet contra Jansenium doceant Deum velle omnes homines salvos fieri, voluntate antecedenti; hanc tamen voluntatem asserunt non reperiri in Deo propriè & formaliter, sed metaphoricè tantum, vel eminenter, illamque non esse voluntatem beneplaciti, sed tantum signi. Ita Guillelmus Estius in 1. dist. 46. §. 3. & Basilius Legionensis 1. p. qu. 6. scholasticà cap. 12. citans pro hac sententia Alexandrum, Bonaventuram, & Scotum. Huic etiam